

Meebeslissen in BoTu

Onderzoek naar de Open Oproep in
Bospolder-Tussendijken (BoTu)

September 2025

Onderzoekers OBI: Susan Brand, Anne Hoekstra & Laura Hoekstra

Gemeente
Rotterdam

Tekstballonnen:

Uitspraken zijn echt gedaan

Foto's:

Programma Veerkrachtig BoTu

Inhoud

Waarom dit onderzoek?	5
Wat is de Open Oproep (en de BoTu Raad)?	6
Hoe is het onderzoek gedaan?	8
Wat kwam eruit? Belangrijkste inzichten	10
Wat kan beter? Aanbevelingen	12

Leuk, wij krijgen de kans om mee te beslissen over onze wijk... Dat vind ik een hele goede zet van de gemeente.

Een BoTu Raadslid

1. **Waarom dit onderzoek?**

In de Rotterdamse wijken Bospolder-Tussendijken (kort: BoTu) kunnen bewoners al een aantal jaar zelf meebeslissen over geld voor hun wijk.

Dat gebeurt via de Open Oproep. Bewoners, (sociaal) ondernemers, betrokken netwerkpartners en gekozen wijkraadsleden komen samen in de zogenoemde BoTu Raad. Zij beoordelen welke ingediende plannen geld krijgen en hoeveel. Bijzonder aan dit project is dat bewoners directe inspraak hebben in de verdeling van geld. Dit noemen we ook wel 'participatief budgetteren'.

De gemeente wilde weten hoe bewoners het meebeslissen ervaren. Wat levert deze aanpak op? En hoe zorg je ervoor dat een diverse groep bewoners mee wil en kan (blijven) doen? Om die vragen te beantwoorden deed de gemeente, via Onderzoek en Business Intelligence (OBI), onderzoek naar de Open Oproep en de BoTu Raad.

2. Wat is de Open Oproep (en de BoTu Raad)?

Iedereen met een idee om BoTu vooruit te helpen en veerkrachtiger te maken kan een plan indienen bij de Open Oproep. Het kan gaan om activiteiten rond bijvoorbeeld armoede & schulden, digitalisering & gezondheid, duurzaamheid, jeugd en opvoeden of een mooie en schone wijk.

De BoTu Raad beoordeelt deze plannen tijdens speciale avonden. BoTu Raadsleden verdiepen zich vooraf in de aanvragen, bespreken ze samen aan de hand van verschillende criteria, en verdelen het beschikbare budget. Soms krijgen plannen het volledige bedrag; soms een deel; en soms geen toekenning.

Er is in de periode 2023–2027 jaarlijks ongeveer €350.000 beschikbaar voor de Open Oproep. Dit geld komt deels uit een Europese subsidie binnen het programma Veerkrachtig BoTu 2028 en deels uit middelen van de gemeente Rotterdam. Het tienjarige programma Veerkrachtig BoTu 2028 heeft als doel om van BoTu de eerste sociaal veerkrachtige wijk van Rotterdam te maken.

De BoTu Raad bestaat uit een gemengde groep van zo'n 45 leden. De bedoeling is dat de samenstelling een afspiegeling vormt van de wijk en dat nieuwe deelnemers regelmatig kunnen aansluiten. Er zitten veel bewoners en betrokkenen uit de wijk in de BoTu Raad.

Goed om te weten: de werkwijze van de Open Oproep is inmiddels iets veranderd. Zo is er vanaf 2025 nog een beoordelingsronde per jaar en wordt er meer gekeken naar samenwerking tussen initiatieven en duurzaamheid van initiatieven. Dus of initiatieven kunnen blijven bestaan in de wijk in plaats van dat het eenmalig is. In dit boekje leest u hoe de Open Oproep eruitzag tijdens het onderzoek.

De wijkmanager is
de gemeente in de wijk...
maar ze staat voor de
rechten van de wijk.

Een BoTu Raadslid

In je eigen huis mag je ook bepalen welke meubels je neerzet. Die allegorie gaat ook op voor een wijk.

3. Hoe is het onderzoek gedaan?

Het onderzoek is uitgevoerd in 2023 met een mix van onderzoeksmethoden. De onderzoekers spraken met drie groepen betrokkenen:

- **14 leden** van de BoTu Raad.
- **9 initiatiefnemers** die een plan indienden via de Open Oproep.
- **9 wijkprofessionals** (wijkmanager(s), wijknetwerkers en projectleiders).

Achtergrondkenmerken van de deelnemers

In totaal zijn er 32 respondenten geïnterviewd. De geïnterviewde BoTu Raadsleden, initiatiefnemers en wijkprofessionals hadden een mix aan achtergrondkenmerken (denk aan leeftijd, dagelijkse bezigheid en hoelang de respondent al in de wijk woont). De gesprekken gingen onder andere over ervaringen met het meebeslissen, knelpunten, wat goed ging en wat beter kan.

Daarnaast zijn vragenlijsten uitgezet onder BoTu Raadsleden en initiatiefnemers en zijn observaties gedaan tijdens beoordelingsavonden. Ook zijn documenten, cijfers en eerdere onderzoeken bestudeerd. De resultaten geven daarmee een breed beeld, maar houd er rekening mee dat niet iedereen heeft meegedaan aan het onderzoek; sommige ervaringen en standpunten kunnen ontbreken.

4. Wat kwam eruit?

Belangrijkste inzichten

Bewoners voelen zich serieuzer genomen

Veel betrokken bewoners vinden het positief dat zij via de Open Oproep daadwerkelijk invloed hebben. Zij brengen hun kennis van de wijk in en ervaren dat hun stem telt. Het kunnen verdelen van geld geeft een gevoel van verantwoordelijkheid en 'eigenaarschap' over de wijk.

Persoonlijke groei en sociale netwerken

Meedoen levert nieuwe contacten op. Mensen leren andere bewoners kennen en bouwen een netwerk op in de wijk. En via hun deelname aan de Open Oproep gaan bewoners weer meedoen aan andere projecten in de wijk. Voor sommige deelnemers is het ook een kans om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen.

Positiever beeld van de wijk – soms ook van de gemeente

Voor meerdere mensen zorgde deelname aan de Open Oproep voor

een positievere ervaring met de gemeente. Ze zien dat er ruimte is om mee te beslissen en voelen waardering voor hun inzet. Wat opvalt: niet iedereen koppelt de Open Oproep direct aan 'de gemeente'; sommige bewoners ervaren het meer als iets van henzelf.

Grote rol voor wijkprofessionals

Ook bleek dat wijkprofessionals een belangrijke rol hebben. Zij nodigen bewoners persoonlijk uit, helpen bij plannen, onderhouden het sociale netwerk en verlagen drempels om mee te doen – ook voor bewoners die de Nederlandse taal minder goed spreken of schrijven. Zij vormen de schakel tussen gemeente en wijk. Deelnemers vinden het prettig dat de wijkprofessionals in BoTu makkelijk te benaderen zijn.

Relaties bouwen kost tijd

Bewoners sluiten meestal niet 'uit het niets' of uit zichzelf aan bij de Open Oproep.

Een initiatiefnemer

Sommige mensen hebben mooie ideeën maar kunnen ze niet op papier zetten. Dan heb je begeleiding nodig.

Persoonlijk vragen werkt beter dan alleen een oproep sturen via bijvoorbeeld WhatsApp, een flyer of een e-mail. Het helpt als er al een netwerk bestaat en bewoners elkaar kennen via bijvoorbeeld buurtinitiatieven of buurthuis kamers. Met het programma Veerkrachtig BoTu 2028 is hier de afgelopen jaren flink aan gewerkt.

Niet alle ervaringen zijn positief

Initiatiefnemers zijn kritischer. Zij vinden het proces soms onduidelijk, tijdrovend of moeilijk. Soms is de groep die beslist klein, waardoor één mening (te)veel kan bepalen. Ook ervaren sommige initiatiefnemers dat niet alle BoTu Raadsleden goed voorbereid zijn. Of zij vinden hen niet neutraal genoeg. Ten slotte wordt gezegd dat de BoTu Raad soms erg kritisch kan zijn bij het beoordelen. Dit kan mensen afschrikken en ervoor zorgen dat mensen niet snel opnieuw een plan indienen.

De Open Oproep heeft meerdere betekenissen

Niet iedereen doet mee met hetzelfde doel. Voor sommige bewoners is de Open Oproep een kans om hun wijk mooier te maken; voor anderen een manier om subsidie te krijgen en voor wijkprofessionals een middel om de samenwerking in de wijk te versterken. Het helpt om met die verschillende doelen rekening te houden.

Blijven leren en investeren in de wijk

De Open Oproep is een leerproces dat steeds doorgaat. Het project wordt stap voor stap aangepast en beter gemaakt. Een belangrijk inzicht is dat je bij het betrekken van bewoners moet investeren in de wijk en vooruit moet kijken naar de lange termijn. De Open Oproep kan niet los worden gezien van het buurtnetwerk en de initiatieven en verenigingen die er al zijn. In BoTu werken bewoners, wijkpartners, wijkprofessionals en de gemeente hier al jarenlang samen aan.

5. Wat kan beter? Aanbevelingen

Op basis van het onderzoek geven de onderzoekers een aantal adviezen. Deze kunnen helpen om de Open Oproep, de BoTu Raad en vergelijkbare trajecten in andere wijken te versterken.

Een initiatiefnemer

Ik vind het raar dat
twee derde niet
komt.

Vier randvoorwaarden voor (democratische) participatie

- Investeer in sociale netwerken en overlegstructuren in de wijk waarbij bewoners laagdrempelig kunnen aansluiten.
- Zorg voor toegankelijke wijkprofessionals die actief de verbinding zoeken met bewoners (ABCD- / CLLD-werkwijze). ABCD staat voor Asset Based Community Development: een duurzame manier van werken aan gemeenschapsvorming en gemeenschapskracht. CLLD betekent Community-Led Local Development: de gemeenschap neemt zelf initiatief om de wijk te ontwikkelen en bepaalt zelf hierover, gefinancierd door de Europese Unie.
- Zorg voor fysieke ontmoetingsplekken in de wijk (buurthuiskamers, wijkhub, Huis van de Wijk).
- Zorg voor voldoende capaciteit, financiële middelen en tijd – participatie is mensenwerk en kost jaren om op te bouwen.

Overige lessen voor de gemeente Rotterdam

- Wees vooraf duidelijk: wat wil je bereiken met een participatieproject? Wanneer is het geslaagd?
- Beslis of het helpt als bewoners weten dat de gemeente het proces faciliteert, of dat het beter werkt als het 'van de wijk' voelt.
- Wees transparant over inspraak, budget en keuzes in het project.

- Stimuleer maatwerk en 'out-of-the-box'-werken in de wijk; sluit aan op wat bewoners nodig hebben.
- Participatie toegankelijk maken.
- Werk met grenswerkers uit de wijk als schakel tussen bewoners en gemeente.
- Maak formulieren, procedures en besluitvorming voor iedereen eenvoudig, begrijpelijk en toegankelijk.
- Houd rekening met verschillen tussen doelgroepen; stem communicatie en ondersteuning hierop af.
- Bied training of begeleiding: hoe dien je een plan in, hoe maak je een begroting, hoe voer je een initiatief uit?

Specifiek voor de Open Oproep BoTu

- Maak de BoTu Raad bekender: heldere naam, wie zitten erin, hoe doe je mee?
- Leg doelen vast: wat willen we met de BoTu Raad bereiken? Hoe belangrijk is diversiteit?
- Definieer 'diversiteit' en bedenk strategieën om ondervertegenwoordigde groepen te bereiken.
- Houd een goede administratie bij: welke plannen kregen geld? Waarom wel/niet? Wat is de stand van uitvoering?
- Let (meer) op de ervaring van initiatiefnemers – niet alleen op de ontwikkeling van BoTu Raadsleden.
- Zorg voor roulatie: laat niet steeds dezelfde kleine groep beslissen; maak themagroepjes groot genoeg.

Bronnen (verkort)

Deze publieksversie van dit onderzoek verwijst naar enkele belangrijke publicaties. Voor de volledige literatuurlijst: zie het onderzoeksrapport.

Bospolder-Tussendijken (2025). *Open Oproep*. Geraadpleegd op 6 januari, 2025, via Open oproep – Bospolder Tussendijken (bospoldertussendijken.nl/openoproep)

Gomez, J., Rios Insua, D. & C. Alfaro (2016). Interfaces with Other Disciplines A participatory budget model under uncertainty. *European Journal of Operational Research* 249 (2016), p. 351–358.

Veerkrachtig BoTu 2028 (2023). *In tien jaar naar het stedelijk sociaal gemiddelde. Samen maken we Botu. Concept*. Geraadpleegd op 13 april, 2023, via Veerkrachtig BOTU 2028 (bospoldertussendijken.nl)

Ik wist niet eens
dat dit bestond.

Een initiatiefnemer

Meer weten?

Deze publieksversie geeft de hoofdlijnen van het onderzoek naar de Open Oproep in BoTu. Voor alle details, cijfers en de volledige methoden: zie het onderzoeksrapport 'Meebeslissen in Bospolder-Tussendijken. Een evaluatie van de Open Oproep' op onderzoek010.nl.

Contact voor inhoudelijke vragen

Onderzoek en Business Intelligence (OBI), gemeente Rotterdam

 onderzoek@rotterdam.nl

Contact voor wijk informatie

Team Bospolder-Tussendijken

 bospoldertussendijken.nl

 Wijkhub BoTu, Rösener Manzstraat 57, 3026 TL Rotterdam

Gemeente
Rotterdam